

**PÜSPÖKLADÁNY VÁROS
ÖNKORMÁNYZATÁNAK
GAZDASÁGI PROGRAMJA**

2011 – 2014

Készült: 2011. április 14.

I. BEVEZETŐ

A Gazdasági Program alapvető célja, hogy megfogalmazza azokat az alapelveket, megállapítsa azokat a prioritásokat, meghatározza mindazon teendőket, amelyek lehetővé teszik, hogy önkormányzatunk költségvetésének egyensúlyban tartása mellett

- biztosítsa a város lakói számára fontos intézmények működését,
- képes legyen a szolgáltatások színvonalának megtartására, illetve fejlesztésére,
- gondoskodjon a város infrastruktúrájának folyamatos fejlesztéséről,
- törekedjen az élhetőbb környezet kialakítására,
- segítse a városi munkavállalók versenyképességét a munkaerőpiacon,
- csökkentse a hátrányos helyzetű családok leszakadását,
- javítsa a halmozottan hátrányos helyzetű személyek életminőségét,
- fokozza a város közbiztonságát.

Az elmúlt évek városfejlesztési tevékenységére építve, az elkezdett folyamatokat és munkálatokat figyelembe véve készült e program. Érvényesíti azt a szándékot, hogy a város adottságaira és lehetőségeire épülő, megalapozott és folyamatosságot biztosító önkormányzati munka valósuljon meg. E program a választási ciklusra szól, de a megvalósítás egy része, illetve a folyamatok csak hosszabb távon fejeződnek be. A megfogalmazott célok tervszerű megvalósítása a pénzügyi források és lehetőségek, az aktuális gazdasági szükségszerűségek függvényében történik.

II. PÉNZÜGYI FELTÉTELRENDSZER

1./ Önkormányzatok pénzügyi szabályozása

A lakosság ellátásában, a közszolgáltatások nyújtásában, az ezekhez való hozzájárulás szervezésében a helyi önkormányzatoknak meghatározó szerepük van, ebből adódóan az önkormányzatok feladatköre rendkívül széles területet ölel fel. Az önkormányzatok által ellátandó feladatokat a helyi önkormányzatokról szóló törvény állapítja meg. E mellett feladatokat írnak elő a különböző (pl. egészségügyi törvény, közoktatási törvény) ágazati törvények is. Az ellátott, illetve ellátandó feladatok egy része kötelező feladat, míg más részüket anyagi, pénzügyi lehetőségeiktől függően, a lakosság igényeinek eleget téve önkéntesen vállalják fel. Az önkormányzatok a feladatellátáshoz szükséges pénzeszközöket költségvetésükön keresztül biztosítják.

Az önkormányzatok rendelkezésére álló pénzügyi kereteket ugyancsak az önkormányzati törvény határozza meg. Az egyes években rendelkezésre álló források döntő hányadát az állam által – a pénzügyi szabályozó rendszeren keresztül – biztosított központi forrásjuttatás képezi. E mellett nem elhanyagolható nagyságrendet képvisel az önkormányzatok helyben képződő saját bevétele is.

A központi forrásjuttatás alapvetően állami hozzájárulás és támogatás, valamint átengedett, illetve megosztott bevétel formájában jut el az önkormányzatokhoz, melynek mértéke minden évben a költségvetési törvény alapján kerül meghatározásra. Az önkormányzati feladatellátásban, különösen a fejlesztések, beruházások terén mind nagyobb szerepe van a pályázati úton elnyerhető pénzeszközöknek, így az EU-s pályázatoknak is.

Az önkormányzatok forrásaikat bankhitel felvételével, illetve kötvény kibocsátással egészíthetik ki.

Önkormányzatunk a működési költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében folyószámlahitelt és munkabér hitelt vett fel, és jelenleg is rendelkezik ilyen hitelállománnyal. Fejlesztési célkitűzéseink megvalósítása érdekében 1 milliárd Ft nagyságrendű kötvény kibocsátására került sor.

Az elmúlt években alkalmazott pénzügyi szabályozás rendszere az önkormányzatok megalakulása óta működik, alapelvei és főbb elemei számottevően nem változtak, mint forrásorientált szabályozás működik jelenleg is, és rövid távon a mai ismeretek szerint nem várható alapvető változás.

Lényegében a szabályozás kialakítása óta viták keretében áll, reformját sokszor hangoztatták, de lényeges változás nem történt. A vita alapvetően két fő kérdéscsoportot érint. Az egyik az, hogy milyen feladatokat kötelesek ellátni az önkormányzatok, a másik pedig az, hogy a feladatellátás költségeiből mennyi terhelje az államot és mennyi az önkormányzatokat.

Változások nagy valószínűséggel akkor várhatók, ha sor kerül az önkormányzati rendszer felülvizsgálatára és korszerűsítésére.

A kormány ezen most is dolgozik. Jelenleg az valószínűsíthető, hogy 1-2 éven belül visszaállításra kerül a járások rendszere.

A fentiek alapján a gazdasági program által felölelt időszakra jelenlegi ismereteink szerint a hatályos szabályozó rendszer működésével számolhatunk, melynek főbb vonásai a következők szerint összegezhetők:

Személyi jövedelemadó a központi költségvetés és az önkormányzatok között megosztásra kerül, az önkormányzatokat összességében 40% részesedés illeti meg. A részesedés alapját az állandó lakhellyel rendelkező adózók által a tárgyévet 2 évvel megelőző évre bevallott SZJA képezi. Az önkormányzatot közvetlenül megillető rész (2007. évtől) 8 %, míg különféle jogcímenek 32% normatívan kerül elosztásra.

Állami támogatások és hozzájárulások

A hozzájárulások egyrészt feladatmutatókhoz kapcsolódóan, normatív alapon vehetők igénybe. Az igénybevétel feltételeit, jogcímeit az éves költségvetési törvényekben szabályozzák. A normatív állami hozzájárulások egy részéhez felhasználási kötöttség mellett juthatnak az önkormányzatok. Hozzájárulást kaphatnak az önkormányzatok lakosságszám alapján is.

Beruházási feladatokhoz pályázati úton nyerhető el további támogatás.

A gépjárműadó, környezetvédelmi bírság, szabálysértési pénz- és helyszíni bírság további bevételi elemeknek tekinthető.

Az önkormányzat saját bevételei közül a legnagyobb volument a **helyi adó bevételek** képviselik. Önkormányzatunk helyi adót három jogcímen állapított meg: kommunális adó, idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó.

Az önkormányzat forráslehetőségei mindig szűkösebbek, mint amit az igények kielégítésére, az eltervezett fejlesztések megvalósítására fel tudnának használni, ezért van jelentősége a különféle pályázati lehetőségek kiaknázásának. A hazai pályázati lehetőségek közül kiemelt jelentősége van az önkormányzatok számára az Új Széchenyi Tervnek, mely hét területen várja a pályázatokat. Ebben a ciklusban is igen széles lehetőség nyílik európai uniós pályázatok benyújtására, de bővíthetik az önkormányzat pénzügyi lehetőségeit az EU-n kívüli pályázati kiírások.

Közvetlenül nem számszerűsíthető, de számottevően szélesíthetik az önkormányzat mozgásterét a különféle együttműködési lehetőségek. Így például a kistérségi együttműködés - Sárréti Többcélú Kistérségi Társulás - , majd a járáások kialakítását követően a járáással való együttműködés.

A helyi önkormányzatok – így önkormányzatunk – pénzügyi mozgásterét, költségvetési lehetőségeit rendkívül hátrányosan érintették a 2008. évi, a világgazdaságon végigsöprő gazdasági és pénzügyi válság hatásai. A kedvezőtlen hatások felszámolása, megszüntetése több éven át tartó folyamat, amely átnyúlik a jelen gazdasági program által felölelt időszakra is. A kormány növekedésorientált gazdaságpolitikája várhatóan mind a külső, mind a belső feltételek alakulásában kedvező változásokat hoz. A gazdaságpolitika középpontjában a gazdaság növekedésének beindítása, a foglalkoztatás növelése és a költségvetés stabilitásának biztosítása áll.

Ezen gazdaságpolitikai célok megalapozását szolgálja „a talpraállás költségvetésének” nevezett 2011. évi költségvetésről szóló törvény is.

A törvény által biztosított keretfeltételek az önkormányzatok számára is szigorúbbak. A forráslehetőségek szűkössége miatt költségvetésünk kialakítása során visszafogottabb tervezésre volt szükség, és az év folyamán is takarékoság, átgondolt, fegyelmezett gazdálkodás kell, hogy érvényesüljön annak érdekében, hogy tervezett feladatainkat megvalósíthassuk.

A gazdasági program által átfogott időszak további éveiben várhatóan – az ország helyzetétől függően – javulhatnak az önkormányzat pénzügyi kondíciói. A 2012-es évben bevételeink feltételezhetően szinten maradnak, vagy kismértékű javulás következik be, 2013-ban már nagyobb, 2014-ben pedig számottevő növekedés prognosztizálható.

2./ Önkormányzat pénzügy- és adópolitikája

A kitűzött célok és feladatok megvalósítását úgy szükséges biztosítani, hogy a költségvetésben ne okozzon feszültséget.

Az intézmények működési feltételeit biztosítani kell annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a szakmai feltételeknek.

Kiemelten hangsúlyt kell helyezni a szükséges felújítási és fejlesztési feladatokra, melynek megvalósítását döntően külső források bevonásával indokolt és szükséges biztosítani.

A lehető legteljesebb mértékben ki kell használni a regionális és uniós pályázati lehetőségeket, ennek érdekében biztosítani kell az éves költségvetés keretein belül a pályázatokhoz szükséges saját erőt oly módon is, hogy ennek előteremtéséhez igénybe kell venni a központi forrásokat.

A nem kötelezően ellátandó feladatok finanszírozási feltételeit újra kell gondolni.

A vagyongazdálkodás keretén belül legfontosabb célként az intézmények használatában lévő vagyon racionális hasznosítását és az egyéb célú vagyontárgyak, vagyoneérték jogok leghatékonyabb hasznosítását jelöli ki.

Az önkormányzati tulajdonú társaságoknál a szolgáltatásokat továbbra is a lehető legszínvonalasabban kell biztosítani.

Az önkormányzat által megállapított helyi adók következetes beszedésével is biztosítani kell az önkormányzati törvényben meghatározott kötelezően ellátandó feladatok megfelelő színvonalú ellátását.

III. Városfejlesztés

A város önkormányzata 2007 – 2010. évi gazdasági programjában kiemelt szerepet szánt az infrastruktúra, a strand- és gyógyfürdő-fejlesztések, munkahelyteremtő beruházások megvalósításának, illetve a belterületi belvízrendszer felülvizsgálatának.

A városfejlesztési irányok alapvetően három cél megvalósításához köthetők:

1./ Élhető, életteli város kialakítása, amely képes lakosságának megtartására, további növekedésre.

2./ Turisztikai szempontból vonzó városkép kialakítása, amely gazdasági fejlődést generál.

3./ Az ipari hasznosításra alkalmas területek, a lakóterületek és a közterületek tudatos elrendezése, tervszerű fejlesztése.

E városfejlesztési irányokhoz az alábbi középtávon megvalósítandó programelemek járulhatnak hozzá:

Közlekedésfejlesztés

Szorgalmazni kell új buszjárat indítását a Hajdú - Volán Zrt.-vel vagy más személyszállítást végző vállalkozással történt egyeztetés után.

Indokolt a földutakon útalap készítése. Ugyancsak szükséges a **kerékpárút hálózat bővítése.** Főleg a központot a városperemmel összekötő szakaszok kiépítésének megvalósítására kell koncentrálni, de lehetőséget kell

teremteni a turisztikai célú kerékpárutak fejlesztésére. A kerékpárút fejlesztésnél figyelembe kell venni, hogy

- A petrítelepi központ kerüljön összekötésre a fürdő előtt véget érő kerékpárúttal
- a Bocskai u. – Damjanich úti kereszteződéstől a Kálvin téri Általános Iskoláig épüljön kerékpárút
- A Bocskai utcán a Dózsa Gy. u. – Keleti sor közti kerékpárút épüljön meg a TESCO beruházásában.

A már elkezdett gyűjtőúthálózat-fejlesztés keretében a város délkeleti részén – Bocskai u. – Eröss L. u. – további 2 km gyűjtőút építése ÉAOP támogatással.

A városközpont és a köztemető közti szakaszon is indokolt lenne a kerékpárút-hálózat kiépítése. Itt azonban meg kell vizsgálni, milyen alternatíva létezik a megvalósításra.

A járdák felújítására az elmúlt 4 évben az útfelújításoknál is kevesebbet költött a város. A püspökladányi **járdák** egy része meglehetősen rossz műszaki állapotban van. Ezért szükséges az elkövetkező években (2011-2013.) **ütemes és teljes körű felújítása**.

A járdák balesetveszélyes szakaszainak kijavítása a 2011-2012. közötti fejlesztési ciklusban indokolt, a városlakók akadálymentes közlekedésének biztosítása érdekében. Az érintett utcákban gyakran megfigyelhető, hogy a gyalogosok az úttesten közlekednek a rossz állapotú járdaszakaszok miatt.

Fontos cél, hogy a 42-es főközlekedési úton a Kodály Z. és Dózsa Gy. úti kereszteződésben gyalogátkelőhely létesüljön.

Parkolóhelyek számának növelésére törekszünk anyagi lehetőségeink függvényében.

Törekedjen az önkormányzat a 4-es, 42-es utat összekötő elkerülő út építésére és tegyen lépéseket a megvalósítására.

Infrastruktúra-fejlesztés

- Az újtelepi városrészen szennyvízcsatorna-hálózat építése, a beruházás keretében a szennyvíztelep, átemelő szivattyúk fejlesztése, illetve a régóta megoldatlan szennyvíz-iszap elhelyezése érdekében szennyvíz-iszaptároló létesítése szükséges. A beruházás KEOP támogatással valósulhat meg.
- Az ivóvizünk arzéntartalma meghaladja a megengedett határértéket, ezért az arzénmentesítést, és az ehhez kapcsolódó hálózat korszerűsítési munkálatokat végre kell hajtani.. A beruházás KEOP pályázat keretében jöhet létre.
- A burkolattal még nem rendelkező utak útépítési munkáit folytatni kell, az útépítési tervek, engedélyek rendelkezésre állnak. A beruházás ÉAOP pályázat keretében támogatható.

Nevelési – oktatási intézmények fejlesztése

Óvodáink, általános iskoláink, középiskolánk épületállományának műszaki állapota leromlott, az intézmények csak a legszükségesebb állagmegóvási munkálatokat tudták elvégezni. ÉAOP pályázat keretében lehetőség nyílik korszerű intézmények kialakítására, meglévő intézmények akadálymentes felújítására, bővítésére, modernizációjára, többfunkciósá és energiatakarékossá tételére.

Legfontosabb az általános iskolák épületállományának felújítása:

Petőfi Sándor utcai épület (tetőfelújítás, nyílászáró csere, fűtőkorszerűsítés, stb.); *Kálvin téri épület* (nyílászáró csere, utólagos hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, stb.); *Petritelepi épület* (nyílászáró csere, utólagos hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, tornaterem tetőfelújítás, stb.); *művészeti iskola* (hőszigetelés, nyílászáró csere)

Óvodáink felújítási munkaszükséglete:

Honvéd úti épület (tetőfelújítás, nyílászáró csere, utólagos hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, világításkorszerűsítés); *Bajcsy-Zs. úti épület* (világításkorszerűsítés, nyílászáró csere); *Mező I. úti épület* (nyílászáró csere, világításkorszerűsítés, utólagos hőszigetelés); *Karcagi úti épület* (nyílászáró csere, világításkorszerűsítés, konyhafelújítás); *Árpád úti épület* (nyílászáró csere, világításkorszerűsítés)

Középiskolánk épületein a nyílászárók cseréje, fűtés, világítás korszerűsítés, tetőfelújítás, vakolat felújítás szükséges.

Épületenergetikai fejlesztések

Az energiahatékonyság javítása kiemelt feladat. Intézményépületeink hőtechnikai adottságainak javításával – utólagos hőszigetelés, nyílászáró csere, fűtési, világítási rendszerek korszerűsítése – a működési költségek jelentős mértékben csökkenthetők.

Kiemelten kezelendők a kötelező feladatot ellátó intézmények.

További lehetőség a megújuló energiaforrások bevonása, fűtésre vagy fűtésrámegítésre. Első lépésként elvégzendő feladat a Petőfi Sándor Általános Iskolát és a Középiskolát ellátó hőközpont átalakítás a biomassza, vagy geotermális energia hasznosításra.

A város központi területeinek megújítása

- A Funkcióbővítő Integrált Településfejlesztés pályázat keretén belül a Bajcsy-Zs. u. 2. sz. alatti Dorogi Márton Városi Könyvtár és Művelődési Központ könyvtár feletti épületrész emeletráépítéssel bővítése, az épületet körülvevő tér rendezése, térburkolása, térvilágítása, szabadtéri színpad építése, parkoló kialakítása, útépítés

szerepel. A Bajcsy-Zs. utca rendezése, a közterületi parkolók, autóbuszöblök, gyalogút kiépítése is része a tervezett fejlesztésnek. A Polgármesteri Hivatal Bocskai u. 2. sz. alatti lapos tetős épületének emeletszintű tetőtérre való beépítése és a belső parkolók kialakítása, valamint a piactér többfunkciós célú fejlesztése, burkolása, közműátépítése, fedett elárúsító helyek kialakítása és a piacfelügyelői épület megépítése is része a beruházásnak. Ehhez ÉAOP keretén belül van pályázati lehetőség.

- A katolikus templom előtti tér kibővítésére, átépítésére, illetve 3 játszótér (Petőfi u., Vásártér u., Sárrét u.) fejlesztésére kerülhet sor a Nemzeti Diverzifikációs Program keretében.

Munkahelyteremtő beruházások támogatása

Fontos megemlíteni a „közsférában foglalkoztatottak” magas arányát a települési foglalkoztatás terén. A bölcsőde, óvoda, általános iskola, gimnázium és szakközépiskola és a városi tulajdonú cégek munkavállalói nagy arányban veszik ki részüket a városi foglalkoztatottsági szerkezetből. Főleg diplomás/értelmiségi réteg dolgozik ebben a szférában. Az itt foglalkoztatott munkavállalók többsége felsőfokú végzettségű és ez nagyon nagy anyagi terhet és feladatot ró az önkormányzatra. Várhatóan a jövőben sokkal nagyobb szerepe lesz a meglévő munkahelyek megőrzésének, mint új munkahelyek teremtésének. Kiemelt feladatunk a helyi értelmiség, a fiatalok Püspökladányban tartása és ez csak úgy érhetjük el, hogy a meglévő intézményrendszerünket fenntartjuk, és valamelyest fejlesztjük.

Ugyancsak feladatunk az alacsony iskolázottságú réteg bevonása a közfoglalkoztatási programokba. 2010. évben több száz ember foglalkoztatását tudtuk megoldani, és ezzel csökkentettük a regisztrált álláskeresők körét.

Az önkormányzat támogatja az ipari park kialakítását, a központi pályázatokon elérhető támogatások függvényében. A projekt kapcsán kiemelt szempont, hogy önkormányzati tulajdonú területen történjen meg a fejlesztés.

A Püspökladányi Holding Vagyonkezelő Kft. is remélhetőleg új munkahelyeket teremt, és a strandfürdő fejlesztésével is új álláslehetőségek jöhetnek létre. A turizmus fejlesztése minden szempontból bevételi forrása a helyi szolgáltató iparnak, a helyi szállásadóknak, és az idegenforgalmi adó miatt a településünknek. El kell érniük, hogy a strandfürdők saját árbevétele fedezze a kiadási oldalukat.

IV. Környezetvédelem

A Bihari Hulladéklerakó beüzemelését követően a **hulladéklerakó telep jelenlegi formában történő üzemeltetése megszűnt**. A Hulladéklerakó részeként meg kell oldani a jelenlegi szeméttelép rekultivációját. Ha pályázati lehetőség adódik, akkor fel kell mérni egy városi komposztáló telep kialakítását. Itt nemcsak a kertekben és közterületen keletkező zöld hulladék hasznosítása válna lehetővé, hanem a helyi kistermelők bizonyos hulladékai is feldolgozhatóvá válnának (kukoricaszár, szalma). A keletkező komposztot a lakosság számára (ide értve a helyi mezőgazdasági termelőket is) elérhetővé kell tenni. A keletkező **szennyvíziszap elhelyezését meg kell oldani**.

A **város porszennyezettsége, illetve zajterhelésének csökkentése** érdekében folytatni kell az utcák fásítását.

A **„jóléti tavak” környékén egy pihenő és rekreációs központ** kialakítása valósuljon meg.

A mezőöri szolgálat fenntartása továbbra is indokolt, annak mezőgazdasági és környezetvédelmi haszna miatt.

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja a megújuló energiaforrások felhasználását.

Koncepciót kell készíteni az önkormányzati tulajdonú külterületi csatornák és dűlőutak karbantartásáról.

Pihenőpark kialakítása a Gyógyfürdő előtti téren.

Püspökladány Gyógyfürdő vasúti megállóhely létrehozása.

Készüljön egy földhasználati koncepció.

Alakuljanak nonprofit gazdasági társaságok, melyek pályázzanak a külterületi csatornák felújítására, karbantartására.

Kerüljön felülvizsgálatra a helyi állattartási rendelet az állattenyésztés támogatása érdekében.

Az önkormányzat a helyi iparüzési adóból az őstermelőktől befolyt összeget lehetőség szerint a mezőgazdasághoz kapcsolódó beruházásokra fordítsa.

V. Idegenforgalom

A kiváló minőségű gyógyvízre alapozott hatékony turizmusfejlesztést kell végrehajtani, melyhez szükséges a szálláshelybővítés, a fürdő-attrakciós elemekkel történő ellátás, a szolgáltatások számának és minőségének növelése, illetve a magánszféra nagyobb arányú bevonása.

Fontos feladat a kirándulóturizmus komplex fejlesztése, a Strandfürdő, a Sportcsarnok, a Farkasszigeti Arborétum és a horgásztavak bevonásával.

VI. Városüzemeltetés

1./ Feladataink

A városüzemeltetési feladatoknál a **minőségi fejlődést** kell célként megfogalmazni. A közszolgáltatások végzése terén növelni kell az ellenőrzési tevékenységet, javítva ezzel az elvégzett munkák minőségét.

A városüzemeltetési feladatok közül továbbra is kiemelten kell kezelni az útfenntartási, ezen belül a **rendszeres kátyúzási munkákat** és azok ellenőrzését, törekedve ezzel az utak megfelelő állagának biztosítására. A püspökladányi **ivóvíz minőségét** a vezetékek korszerűsítésével, végvezetékek megszüntetésével és az arzéntalanítással lehet **javítani**.

Törekvésünk az, hogy modern technológiák felhasználásával csökkentjük a város energiafelhasználását. A lakásállománynál a működőképesség megőrzése, az épületek, gépészeti berendezések állagromlásának megakadályozása a cél.

Az elkövetkező években a gázárak várható növekedése miatt meg kell vizsgálni a megújuló energiaforrások alkalmazásának lehetőségét.

A négyéves ciklusban intenzíven foglalkozni kell a **külterületi utak, csapadékvíz elvezető rendszerek folyamatos üzemképes állapotban tartásával**, hiszen várhatóan csak fokozódik a csapadék mennyisége, szeszélyessége. A fenntartási munkákba be kell vonni a földtulajdonosokat is.

2./ Belvízelvezetés

Fontos feladat a belterületi belvízrendszer felülvizsgálata, mely 2010. évben elkezdődött, s ütemezetten 2013-ig megtörténik a teljes felmérés. Közmunkaprogram keretén belül folyamatosan történik meg a csatorna-karbantartás.

Az A-1-1; A-13 és Petrivölgyéri csatorna gépi kotrására 2011. évben kerül sor. A Bajcsy-Zs. u. – Szabó Pál utcai, állandó gondot okozó vízelvezetés megoldása érdekében a pályázat kerül benyújtásra, a beruházás 2013-ig valósul meg.

A köztemető környékének csapadékvíz-elvezetésére kerül sor, ezáltal várhatóan a temető magas talajvízállása csökkenthető.

VII. KÖZOKTATÁS

1./ Helyzetértékelés

A közoktatás rendszerének működtetése az állam feladata. Az állam az ingyenes és kötelező általános iskolai oktatásról az állami szervek, és a helyi önkormányzatok intézményfenntartói tevékenysége keretében gondoskodik. Az elmúlt évek a gazdasági feltételek megváltozását hozták magukkal az oktatás

terén is. A gyereklétszám csökkenésével párhuzamosan a szociálisan hátrányos helyzetű, tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek, tanulók száma növekedett. A demográfiai helyzet romlott, a halálozások és az élve születések különbözetének romló aránya mellett számolni kell azzal a ténnyel is, hogy a népesség az elvándorlók számával tovább csökken. A megváltozott feltételek új pedagógiai kihívásokat jelentettek és jelentenek ma is az intézményfenntartók és a nevelési-oktatási intézmények számára. Mindezeket a problémákat oktatási rendszerünknek kezelni kell.

Az előző önkormányzati ciklus elején történt átszervezés után valamennyi intézményünk ún. többcélú, közös igazgatású közoktatási intézményként határozható meg.

Az Egyesített Óvodai Intézmény (a továbbiakban: Óvoda) hét tagóvodában az óvodai nevelés feladatát látja el, s a szakmai, szervezeti önállósággal működő bölcsődét is magában foglalja.

Az alapfokú iskolai nevelés-oktatásról a Püspökladányi Általános Iskola és Speciális Szakiskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Pedagógiai Szakszolgálat (a továbbiakban: Többcélú Intézmény) három általános iskolai tagintézményében gondoskodik a város. Az iskolák (megtartva korábbi nevüket) jelenleg a település több különböző pontján elhelyezkedő feladatellátási helyen működnek. Megemlítendő: 2011. végéig jogszabály szerinti kötelezettség a Kálvin tér 3. (10 tanterem) és a Kálvin tér 6. számú (2 tanterem) ingatlanok kártalanítás fejében történő átadása a Református Egyháznak.

A Többcélú Intézmény keretei között a város gondoskodik – önként vállalt feladatként – az alapfokú művészetoktatásról is. Az előző ciklusban lezajlott rendeletben szabályozott minősítési eljárás során a Csenki Imre Alapfokú Művészetoktatási Tagintézmény kiváló minősítést szerzett valamennyi művészeti ágban, így költségvetési többletforrásokhoz juthatott működésének biztosításához. A Többcélú Intézmény szakmai és szervezeti önállósággal rendelkező intézményegysége a Pedagógiai Szakszolgálat. A megfelelő feltételek kialakítása szintén az előző ciklusban történt meg. Ez a feladatellátás kistérségi, a város a Sárréti Többcélú Kistérségi Társulás Tanácsával kötött megállapodás alapján tartja fenn a szakszolgálatot, s több település részére biztosítja a logopédiai, a gyógytestnevelés, a nevelési tanácsadás szolgáltatást.

Az önkormányzat szintén önként vállalt feladatként látja el a Sárréti kistérség egyetlen középiskolájában az érettségit adó középiskolai (gimnázium és szakközépiskola), a szakiskolai nevelés-oktatást. Ebben a többcélú intézményben, a 60. évfordulóját idén ünneplő Karacs Ferenc Gimnázium Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégiumban (a továbbiakban: Középiskola) szintén összetett tevékenység folyik.

Az iskolai nevelés-oktatás előzőekben felsorolt képzései mellett mind az érettségire, mind pedig a szakiskolai 9-10. évfolyamra épülő szakképzés elméleti és gyakorlati feladatellátása is biztosított a város és környéke tanulói számára. A távolabbról érkezők kollégiumi elhelyezést is kapnak.

Az előző ciklusban két fontos változás érintette az intézményt, az egyik a szakképzésben: a Pálfi István Szakképzés-Szervezési Társulás tagjaként Püspökladány Város Önkormányzata a társult másik két önkormányzattal (Berettyóújfalu, Hajdúszoboszló) együtt jelentős pályázati támogatásból kiépítette a TISZK szervezeti kereteit, amelynek további működtetése a pályázati feltételek szerint 2015-ig kötelező. A társulás tagjaként az önálló intézményfenntartó szerep nem változott, a fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás esélyét, valamint a szakképzés összehangolt tervezését jelenti elsősorban ez az együttműködés.

A másik fontos előrelépés a kollégiumi nevelés területén történt, mivel elindult - a szintén pályázati nyertesség eredményeként tervezhető - ún. Arany János Kollégiumi Program. Ebben a Programban évente 25 hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (a továbbiakban: HH - HHH) tanuló jut hozzá a teljes körű kollégiumi ellátáshoz, majd ezt követően, illetve ezzel párhuzamosan érettségig adó középiskolai végzettség megszerzéséhez. A programhoz jelentős központi költségvetési támogatás igényelhető.

A város gondoskodik a település és a kistérség sajátos nevelési igényű (a továbbiakban: SNI) gyermekeinek, fiataljainak a neveléséről-oktatásáról is. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nem nevelhetők feladatellátása szintén az önként vállalt kötelezettségek körébe tartozik. A tagozat formájában működő ellátás a Többcélú Intézmény keretei között valósul meg: az 1-8. évfolyamon az alapfokú nevelés-oktatás, a 9-10., illetve 11-12. évfolyamon a speciális szakiskolai nevelés-oktatás folyik a Bajcsy-Zs. u. 7. sz. épületben, amelynek felújítása szintén az előző ciklusban történt.

A helyzetértékelés ki kell, hogy térjen a létesítmények állapotára is. Elmondható, hogy a legalapvetőbb feltételeknek valamennyi megfelel, azonban az állagromlás az épületek kora miatt egyes esetekben aggasztó. Az előző ciklusban a város nem jutott hozzá nagyobb mértékű plusz fejlesztési forrásokhoz az infrastrukturális célú pályázatok révén. Halaszthatatlan viszont egy nagyobb arányú ráfordítás szinte mindegyik közoktatási feladatot ellátó épületre.

Az eszközbeli ellátottságot a pályázati úton nyert összegek – különösen a ciklus második felében – valamelyest javították, de korántsem tekinthető kielégítőnek ezen a téren sem intézményeink állapota.

2. Fejlesztési elképzelések

A közoktatási intézményekben a fejlesztések két irányban kell, hogy történjenek továbbra is. Az egyik a kifejezetten a szakmai munkára vonatkozó, a másik az infrastruktúrát érintő.

Előbbi esetében a következő főbb célok tűzhetők ki:

- az önkormányzat a jelenlegi iskolaszervezetet megtartja azzal, hogy az általános iskolás korúak nevelése-oktatása elsősorban az általános iskolákban történik. A közoktatási törvény tervezett változtatására

figyelemmel, a megfelelő feltételek fennállása esetén a tehetséggondozás a 7. évfolyamon a gimnáziumban is kezdődhet; Erre az évenkénti kötelező felvételi tájékoztatóban (a fenntartó döntése szerint) megjelölt követelményeket teljesítő, kiemelkedő képességű tanulóknak van lehetőségük;

- intézmény-megszüntetést, - átszervezést a fenntartó nem tervez;
- a város továbbra is intézményfenntartással gondoskodik az óvodai nevelésről, az alapfokú iskolai, a középfokú iskolai, a középiskolai nevelés-oktatás feladatairól, valamint a kollégiumi nevelésről, a pedagógiai szakszolgálati, az alapfokú művészetoktatási feladatok ellátásáról;
- gondoskodik a város és térsége szakképzéséről a Pálfi István TISZK keretei között a többi társult tag önkormányzattal együttműködve;
- ellátja a SNI tanulók integrált nevelését-oktatását valamennyi nevelési-oktatási intézményben; az alapfokú oktatásban és a speciális szakiskolai képzésben, pedig külön tagozaton;
- vállalja az Arany János Kollégiumi Program fenntartását a Középiskolában;
- továbbfejleszti a SNI gyermekek, tanulók nevelése-oktatása terén a képzést, bevonva a középsúlyos, súlyos és halmozottan fogyatékos ellátottakat az intézményi nevelés-oktatásba az ún. fejlesztő iskolai csoport létrehozásával a 2011/2012. tanévtől; a feltételek megteremtéséhez a meglévő erőforrások (humán és infrastrukturális) hatékonyabb kihasználását tűzi ki célul a Többcélú Intézményben;
- fejleszti az óvodai nevelést a tehetséggondozás területén; támogatja továbbra is az Óvoda „Tehetségpont”-ként való működését szintén a meglévő erőforrásokra támaszkodva;
- lehetőséget ad a Középiskolában új, munkaerőpiaci igényekhez jobban igazodó szakképzettségek megszerzésére azzal, hogy a meglévő erőforrások (humán és infrastrukturális) hatékonyabb kihasználásával az intézmény ezeket a szakokat bevezethesse;
- a 2008-ban elfogadott közoktatás-fejlesztési terv szerinti két tanítási nyelvű nevelés-oktatás kísérleti jelleggel való bevezetését az általános iskolában támogatja a jelenlegi személyi és tárgyi feltételrendszer biztosításával;
- támogatja, hogy intézményei önállóan vagy az önkormányzat útján pályázatokat készítsenek, nyújtsanak be és valósítsanak meg a folyamatos szakmai megújulás érdekében; ebbe a körbe tartozik a pedagógusok képzése, átképzése; a taneszközök fejlesztése; jó gyakorlatok kidolgozása, átvétele... stb.

Az infrastrukturális fejlesztések területén kitűzhető célok középtávon a következők:

- valamennyi létesítmény teljes körű állapotfelmérése 2011-ben, különös tekintettel az energiatakarékos üzemeltetésre;
- a szükséges fejlesztések megnevezése, az akadálymentesítés tekintetében koncentráltan való tervezés 2011-ben;
- a fejlesztések prioritizálása a további állagromlás megakadályozása érdekében 2011-ben;
- a fejlesztésekhez források felkutatása folyamatosan, a ciklus elejétől a végéig, központi költségvetési és pályázati lehetőségek kiaknázása;
- a megvalósítás ütemtervének kidolgozása a 2011/2012. tanévben;
- a megvalósítás a prioritizálás és az ütemterv figyelembevételével 2011-től folyamatosan.

A létesítmények vizsgálata során különös figyelmet kell fordítani az egyházi ingatlanrendezés által érintett intézmény létesítményeire. A 2011. december 31-ei határidejű (jogszabályban rögzített határidő) ingatlanrendezés a jelenlegi Kálvin Téri Általános Iskolai feladatellátást befolyásolja.

Ott meg kell vizsgálni az ún. funkciókiváltás kérdését, az infrastrukturális fejlesztés, beruházás (új tantermek építése a funkciókiváltás címén várható forrásból) szakmai indokait.

Ugyancsak kiemelt figyelem indokolt a kollégium épületére. Az Arany János Kollégiumi Program miatti gyermeklétszám-növekedés következtében a jelenlegi férőhelyszám (90 fő) nem lesz elegendő a 2012/2013-as tanévtől. Szükséges megvizsgálni a férőhelyek bővítésének kérdését (minimum 125 főre) már 2011-ben.

Az előző ciklusban kidolgozott esélyegyenlőségi program és intézkedési terv szerint az önkormányzat folytatja a HH és HHH gyermekek, tanulók felzárkóztatásával összefüggő tevékenységet a hátrányok csökkentése, megszüntetése érdekében.

VIII. EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. Az egészségügyi ellátást a lakosságszám és teljesítőképesség figyelembevételével kell megszervezni.

A városunkban biztosított egészségügyi ellátások rendszerében a lakosság egészségügyi állapotának javítását a rendelkezésre álló erőforrások hatékony felhasználásával kell végezni. Az önkormányzat támogatja az egészségügyi ellátás korszerű, minőségileg magasabb színvonalú, betegek elvárásaihoz igazodó feltételrendszerének megteremtését, és mindezekhez pályázati lehetőségeket keres.

A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

Fenntartja a felnőtt háziiorvosi ellátást 7 praxissal, a gyermek háziiorvosi ellátást 3 praxissal, a fogászati ellátást 4 praxissal, a védőnői szolgálatot, az ügyeleti ellátást.

Biztosítja Püspökladány, Báránd, Biharnagybajom, Földes, Sárrétudvari, Szerep települések lakosai számára a járóbeteg-szakellátást.

Betegségmegelőző programokat, rendszeres ingyenes szűrővizsgálatokat kíván szervezni.

Az önkormányzat legfontosabb népegészségügyi feladatai:

1. Gyermek- és ifjúsági korosztály egészsége

Cél: már a fogantatástól biztosítani az egészséges élet lehetőségét mindenki számára (testi-lelki fejlődést segítő környezet, egészséges táplálkozás, mindennapos egészségfejlesztő testmozgás, egészséges személyiség fejlődést segítő tevékenységek).

2. Idősek egészsége

Cél: a folyamatosan növekvő számú idős lakosság életminőségének javítása (az idős, egyedül élő, koruk, egészségi állapotuk miatt segítségre szoruló felkutatása, problémáik kezelése, az idős emberek természetes környezetében megtartani tudó ellátások fejlesztése, szolgáltatások bővítése).

3. Környezetünk egészsége

Cél: az egészséget támogató környezet kialakításának elősegítése, allergiás légúti megbetegedések gyakoriságának csökkentése, a biológiai allergének (pollen) koncentrációjának csökkentése révén (parlagfű irtás kiemelt kezelése), lakott területek talajszennyezettségének megszüntetése, ép viszonyok helyreállítása.

4. Lelki egészség

Cél: a lakosság lelki egészségi állapotának és életminőségének javítása, az egészségtudat fejlesztése, a lelki egészségnek, mint értéknek a felkutatása.

E feladatokat csak hatékony együttműködéssel valósíthatjuk meg, amelynek ki kell terjednie az önkormányzaton és az egészségügyi szolgáltatón kívül a közigazgatásra, a civil társadalomra egyaránt.

IX. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

A helyi szociálpolitika gyakorlati alapelveként fogalmazható meg, hogy az ellátás középpontjában a szociális segítségre szoruló ember áll. A helyi szociálpolitika fontos feladata az esélyegyenlőtlenségek mérséklése, valamint az ebből adódó társadalmi feszültségek csökkentése, a szegénységben élők esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása. Ezen problémák kezelése a rendelkezésre álló források célzott felhasználását kívánja.

Az önkormányzat képviselő-testülete a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat fenntartásával biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és a gyermekjóléti alapellátást. Az intézmény gondozási és szolgáltatási tevékenysége a következő:

- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- közösségi ellátás (pszichiátriai betegek számára)
- nappali ellátás (időskorúak, fogyatékos személyek számára)
- gyermekjóléti szolgálat.

A gyermekek napközbeni ellátásáról a Bölcsőde fenntartásával gondoskodik, mely az Egyesített Óvodai Intézmény szakmai egységként működik.

A Segítő Kezek Szolgáltató Központnak az alaptevékenységeken túl feladata még az ellátási területén jelentkező igények felmérése, gondozás megszervezése, más szolgáltatási formához történő hozzáférés segítése, tanácsadás biztosítása, valamint az alapszolgáltatások összehangolása.

Az intézmény tárgyi feltétele biztosítja a székhelyen és püspökladányi telephelyeken a minőségi munkavégzést. (Mindhárom épület teljes körű felújítása megtörtént 2010. végére).

A lakosság körében új szolgáltatási formák iránti igény jelentkezett.

Foglalkozni kell ezen ellátások megszerzésének lehetőségével:

a) Nappali ellátás:

Pszichiátriai betegek nappali intézményének megvalósítása, mivel egyre több pszichiátriai kórképpel rendelkező, illetve demenciát idős beteg van, akinek családja nem tudja vállalni nappali ellátásukat, gondozásukat, ezért szükséges egy új nappali intézmény, vagy ellátási forma kialakítása, bevezetése.

b) Ápolást, gondozást nyújtó intézmény:

Ápoló-gondozó otthon létrehozása, mint hiánypótló szolgáltatás időskorúak részére.

c) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény:

Időskorúak gondozó háza, amely ideiglenes jelleggel legfeljebb egy évi időtartamra teljes körű ellátást biztosítana azoknak az időskorúaknak, akik önmagukról időlegesen nem képesek gondoskodni.

X. KÖZMŰVELŐDÉS

A kultúra meghatározó szerepet tölt be a város arculatának formálásában. A kultúra, a közművelődés által lehetőséget kell teremteni a helyi lakosok számára, hogy identitásukat, lokálpatriotizmusukat megerősítsék, s az ehhez szükséges ismereteket, élményeket megszerezhessék. Fontos, hogy a közművelődési,

kulturális intézmények, az egyházak és a civil szféra által megteremtett helyi kulturális tevékenységek, közösségi értékek fennmaradjanak, továbberősödjenek, és egymást erősítsék. A kultúra, az intézményi, civil, egyházi együttműködés a város fejlődésének alapja. A város kulturális öröksége minden elemében ápolandó, továbbfejlesztendő. A kulturális értékeket hozzáférhetővé kell tenni a széles közönség számára. A kulturális tudatosság fejlesztésében, az értékek felmutatásában, a programok iránti érdeklődés felkeltésében és a tájékoztatásban fontos küldetése van a helyi média mellett a világhálóknak.

Az önkormányzat e feladatainak ellátására a Dorogi Márton Városi Könyvtár és Művelődési Központot önálló intézményként működteti, valamint fenntartja a Püspökladány Város Közművelődéséért Közalapítványt.

A szolgáltatások színvonalának emelése továbbra is feladat. Ennek érdekében

a.) a művelődési központban

- az egyre növekvő számú és nagyságú rendezvények megkívánják egy megfelelő teljesítményű hang- és fénytechnika beszerzését, melyhez folyamatosan keresni kell a pályázati lehetőségeket,
- a külső környezetet alkalmassá kell tenni szabadtéri rendezvények tartására, meg kell találni egy szabadtéri színpad kialakításának anyagi forrását,
- el kell érni, hogy a civil szervezetek számára továbbra is az intézményben legyen biztosítva a működésükhöz szükséges közösségi hely, de az adott lehetőség ellenére sem kellene lemondani egy civil közösségi ház kialakítása, létrehozása gondolatáról, amely tovább erősítené a civil szerveződések között már meglévő kapcsolatot,
- az együttműködés erősítését szolgáló Civil Fórumot meghatározott időszakonként továbbra is meg kell szervezni,
- mindaddig, míg az ifjúság számára megfelelő közösségi színtér nem kerül kialakításra, a fiatalok kulturált szabadidő eltöltésének feltételeit továbbra is az intézményben kell biztosítani.

b.) a könyvtárban

- mind a felnőtt, mind a gyermekkönyvtári részlegben keresni kell a zsúfoltság enyhítésének lehetőségeit (belső tér átalakítás, bővítés),
- indokolt a feltételeket a könyvtári állományhoz és a könyvtárhasználók számára, valamint a szakmai kívánalmakhoz igazítani,
- minden könyvtárhasználó részére biztosítani kell az internet hozzáférést, az elektronikus információhordozók használatát, ezzel együtt szükséges a vakok és gyengén-látók részére létrehozott külön gyűjtemény továbbfejlesztése,
- szükséges biztosítani az interaktív könyvtári honlap kialakításával a tanulói szükségletek és a különböző felhasználási csoportok

- kölcsönzési és tájékoztatási igényeinek kielégítését, az információ szolgáltatás tartalmi fejlesztését, a hozzáférés feltételeinek javítását,
- a petritelepi fiókkönyvtár állományát gyarapítani, bővíteni kell, valamint az újtelepi városrész lakói számára fiókkönyvtár létrehozása érdekében intézkedéseket kell tenni, ehhez ki kell használni a pályázati lehetőségeket, fogadni kell a magánszemélyek, intézmények, vállalkozások könyv, folyóirat, elektronikus információhordozó felajánlásait,
 - az évek óta fennálló raktározási problémákra megnyugtató megoldást kell találni.

XI. IFJÚSÁG

Az ifjúságról való koncepciózus gondolkodás feladata, hogy garantálja a fiatalokkal való komplex foglalkozást. A fiatalokat be kell vonni az őket érintő kérdések megvitatásába, a rájuk vonatkozó, velük kapcsolatos döntések meghozatalába. Az ifjúságpolitikai programnak arra kell irányulnia, hogy a város megfelelő környezeti, kulturális, társadalmi feltételeket biztosítson a felnövekvő korosztályok számára, ahol otthon érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak, és ahol felkészülhetnek a felelősségteljes felnőtt életre. A végső cél a fiatalok városunkban tartása, szellemi tőkájük, munkaerejük hasznosítása. E területen az önkormányzat feladata

- az ifjúságpolitikai koncepció megvalósításának folytatása,
- a közösségi színtér kialakítása,
- ifjúsági referens alkalmazása az ifjúsággal kapcsolatos önkormányzati feladatok tervezésének, elfogadásának és megvalósításának koordinálására,
- minden fiatal számára ingyenes, elérhető információs és tanácsadó szolgáltatás biztosítása,
- találkozási alkalmak, tapasztalat – és véleménycsere, bemutatkozási és fellépési lehetőségek teremtése a különböző ifjúsági csoportoknak és egyéneknek,
- az ifjúság által szervezett programokhoz infrastrukturális háttér biztosítása (önkormányzati intézmények által),
- kedvezményes, fiataloknak szóló nyári táborok szervezése,
- az ifjúsági érdekegyeztető fórum, a gyermek és ifjúsági önkormányzat működtetése lehetőségének, szükségességének megvizsgálása.

XII. SPORT

Az önkormányzat kötelező feladata a helyi sport támogatása, a sportszervezetekkel való együttműködés, a tulajdonát képező sportlétesítmények

fenntartása és működtetése, az iskolai testnevelés és sporttevékenység feltételeinek megteremtése.

A sport szerepet játszik az egészségfejlesztésben, a közérzet javításban, személyiségfejlődésben. Élettani és pszichológiai fontossága mellett a szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltésének is kiváló módja.

Kiemelten kell kezelni a gyermek, serdülő és ifjúsági korosztály sportját. E korosztályok harmonikus fejlődése csak a rendszeres napi mozgással biztosítható.

Ennek érdekében

- szabadidős sporttevékenységekre alkalmas terek kialakítása,
- utánpótlás – nevelő projektekkel együttműködve, nyári diáksport napközis táborokat kell támogatni,
- fejleszteni kell az iskolai testnevelés és sport tárgyi feltételrendszerét,
- kiemelt feladatnak kell tekinteni a tömegsport, szabadidősport népszerűsítését,
- lehetővé kell tenni a sportlétesítmények igénybevételét a szabadidősport számára,
- lehetőséget kell adni az extrém sportoknak, az erre irányuló kezdeményezéseket fel kell karolni, támogatni kell.

A sporttevékenységek önkormányzat általi anyagi támogatása továbbra is a Püspökladány Sportjáért Alapítványon keresztül valósul meg.